

Fıkıh Adamı Dinin Adamıdır

Nureddin Yıldız'ın "Hadislerle Diriliş" (157.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Buharî (71) ve Müslim'de (1037) rivayet edilen bir hadis-i şerifi bugünkü Müslümanlar olarak anlamaya çalışalım.

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: *"Allah kimin hayrını dilerse ona dinde fakih olmayı nasip eder."*

Bu cümleyi anlamaya çalışmak için şu şekilde de tercüme edebiliriz: Dini anlayanlar (âlimler-fakihler), Allah'ın sevdiği kullarıdır. Çünkü Efendimiz aleyhisselam, Allah'ın biri için hayır dilemesi hâlinde ona fıkıh (dinî anlayış) vereceğini buyurmaktadır. Şayet bir insan dinde âlimse (İslam literatüründe bu kimseye 'fakih' denir) onu Allah seviyor, hayırlı işlerde kullanıyor demektir.

Gelişigüzel kimse dinin âlimi olamaz. Evet, 'bilgi sahibi' olur lâkin bu âlim olmakla aynı değildir. Nitekim zamanımızdaki âlimlerin toplamı bir terazi kefesine konsa hatta önceki asırlarda yaşamış olanlar da eklense tamamı İblis'in bilgi seviyesine yine de erişemezler. İblis çok şey biliyordu. Üstelik bildiklerini dünya şartlarında veya kara tahta önünde öğrenmiş değildi, cennette öğrenim görmüştü. Fakat bilmek bir meziyet değildi. Bilmek ile Allah'ı buluşturmak önemliydi. Allah bir şey öğretir ve öğretilen kul da bildiklerinin sonuçlarını uygularsa hayırlı bilmek buna denebilir.

Ebu Hanife dinin fakihlerindendi. Bu, onun hayatı üzerinde izlenebiliyordu. Bildiklerini şahsî menfaati için kullanmıyor, insanları sömürmüyor, suistimal etmiyordu. Anlaşıldı ki Ebu Hanife, bilgisinden geçinmek isteyen biri değil; bildiğiyle dinini geçindirmek isteyen biriydi. Böylece ümmet-i Muhammed'in imamı oldu. Allah'ın onu sevdiği ve beğendiği için bunu ihsan ettiği anlaşıldı.

Şurası kesinlikle bilinmelidir ki bu ümmetin âlimi, ümmetindir; bir grubun adamı değildir. Fıkıh ve hadis adamı olan, dininin adamıdır. Mensubu olduğu gruba yatırım yapmaz, elindekileri ümmetin havuzuna döker. Şayet bir âlim, kendine ve ekseninde bulunanlara ya da desteğini görenlere çalışıyorsa böylesi, Allah'ın hayrını murat ettiği âlim değildir. Müslümanlığı konusunda söz söylenemez elbette; her insan kelime-i tevhidi söylemekle beraber cennetlik hâle gelir ama âlim kimseyi peygamber vârisi görmemizden hareketle ve Resûlullah'ın da ümmeti için var olan kimliği, miraca çıktığında dahi ümmeti için dertlenmesi, ona vâris olanların ümmet için dertlenen kimlik sahibi olmalarını gerektirir. Dünyası ve ahireti ümmet için şekillenmiş biri de üç-beş kişinin menfaati uğrunda çalışamaz. Onu aidiyeti ümmetine hatta bütün insanlığıdır.

Bir âlimin sözelimi son on yılı değerlendirildiğinde, ümmetine yatırımına bakılarak âlimliği hakkında konuşulabilir. Ancak tekrar vurgulamakta fayda mülahaza ediyoruz ki bu değerlendirme, onun Müslümanlığı ile ilgili bir durum değildir; âlimliği hakkındadır. Sabaha kadar teheccüd namazı kılan, sürekli oruç tutacak kadar takvalı biri oluşu onun Müslümanlığıyla ilgili şeylerdir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de şahsına ve aile hayatına yönelik ibadetleri varken diğer yandan bir de ümmetini dert edindiği hâli vardı.

Bütün müminler Peygamber aleyhisselamın şahsının ibadet hayatını taklit eder, kıldığı namazı kılarlar. Âlimler ise onun ümmete yönelik gayret ve yatırımlarının vârisidirler. Namaz veya diğer ibadetler konusunda zaten bütün Müslümanlar onun vârisi durumundadır. Tabii, şurası var ki kendi vakfı veya müessesesindeki yirmi-otuz kişiyi 'ümmet' zanneden bir hocanın bakışıyla ilgili de söyleyecek pek söz yoktur. Ümmet eğer birlikte çay içtiğimiz kişilerden ibaret görülüyor, pratikte bu anlama gelecek şekilde davranılıyorsa problem derin demektir.

Konu şu kadar nettir: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem insanların bütününe muhatap olarak görmüş, aralarından Müslüman olanları ümmeti bilmiş ve kalanları ise Müslümanlığa davet ettikleri

diye bildirmiştir. Dolayısıyla ona vâris olan birinin çapı, onun çapı gibi olmalıdır. Efendimiz aleyhisselam kime ve neye hitap ediyorduydu vârisleri de o miktarda kitleye hitap edecek kimlikle davranmalı, bunun aksi anlamına gelecek dar kalıplara ve kitlesel hapsolmalara kapılmamalıdır.

Âlimin perspektifi buyken fakih hakkında 'belli bir grubun fakihî' yakıştırma-tanımlaması da imkânsız hâle gelir. Ebu Hanife, ümmet-i Muhammed'in tamamının âlimidir. İmam Şâfî kendi mezhebinin lideri olmaktan ibaret asla sayılamaz. Ahmed bin Hanbel'i Resûlullah'ın vârisi görmekten başka bir bakış da imkânsızdır. 'Âlim' ve 'fakih' olmak ancak ümmete aidiyetle yerine oturabilen tanımlardır. Âlimi merdiven altı anlayışla idrak edemeyeceğimiz gibi belirli-sınırlı bir vakfın tabelasına da sıkıştıramayız. Kapasitesi bu olmayan da âlim değildir; o ancak ilim yolunda talebe olabilir. 'Bizim oranın âlimi' türünden bir anlayışla memleket mensubiyeti ortaklığına daraltılmış bir âlim olamaz. Âlim, 'Allahuekber' denen her yerde âlimdir, ümmetin değeridir ve bu kapasite herhangi bir sebeple düşürüldüğünde zarar ümmete gelecektir. Resûlullah aleyhisselamın vârislerini boğmak, Resûlullah'ın namını boğmaktır. Peygamber aleyhisselam da kıyamet sabahına dek vârisleriyle var olacağına göre burada direkt bir ilişki vardır.

Âlimler kesinlikle bir yere konumlandırılmışlardır ve bunu da Allah Teâlâ ve Resûlullah aleyhisselam yapmıştır. Biz onları kendi değer yargılarımız, ırkçılığımız, etnik farklılığımız, grupçuluğumuz özelinde görür ve ümmete aidiyetlerinden sıyrıp kendimize ait görürsek esasen tahrip ettiğimiz, dinimiz olur. Yol açtığımız da Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in davasının kıyamete dek berraklık ve azametle devamına engel olmaktır.

İlim denince kastettiğimiz vahiy ilmi olduğu, ayet ve hadis ilminden söz ettiğimiz ön bilgisinin ardından şurasını da kaydetmeliyiz ki Allah kime vahye vâris olmayı nasip etmiş, ayetler-hadisleri anlama idraki vermişse *"ona çok büyük şey verdik demektir."* (Bakara, 269)

Anlaşıyor ki Rabbimiz, dinde fakih yaptığı kullarını sevmektedir. Dolayısıyla bir fakihin zalimlere yol veren uygulamalara imza atması da sıradan bir nankörlük sayılmaz. Müslüman'ın küfürle işbirliği edince düştüğü alçaklığa ilim sahibi bir Müslüman düştüğünde suç da büyür ve derinleşir. İnsanın mertebesi ne kadar yüksekse düştüğü zamanki yankısı da o denli fazla olur. İblis de sıradan bir Müslüman'ı kandırıp kâfirlerle işbirliğine yanaştırabildiğinde elde ettiği kârdan daha çoğunu, bir âlimi kandırabildiğinde elde ediyor. Kur'an ve sünnet konusunda uzmanlaşmış bir âlim, küfre yordakçılık düzeyine düşüp haram meclislerde Müslümanlar aleyhinde konuştuğu zaman şeytan da basit bir zafer kazanmaktan daha fazlasına kavuşuyor.

Allah Teâlâ, Bel'am bin Bâurâ'yı yücelttiğini ve ona ilimler verdiğini söyledikten sonra bir kadın tuzağına kapılıp kayan bu kişi için Rabbine adi şekilde ve köpek gibi sürünerek geldiğinden bahsediyor. Büyük bir âlim olan ancak sonunda hidayeti kaybeden bu kişi, âlimlerin sadece Peygamber aleyhisselamın makamına yakın durdukları sürece kıymetli konumda olduklarının da göstergesidir. Zulme destek oldukları, Mısır'da yüzlerce Müslüman'ın hapsi ve idamı için alkış tuttukları zaman âlimlerin helak olup dünyadan ayrılmalarına zemin hazır demektir.

Buharî ve Müslim'den naklettiğimiz hadis-i şerif, Bakara suresinin ayetiyle aynı doğrultuda anlaşılabilir. Allah'ın hayır dilediği kulları, o hayra ulaşınca artık yürürken, konuşurken, yerken ve her işte taşıdıkları ağırlığı hissederek iş yapmalıdırlar.

İlim yolunda bulunmak kesinlikle cennet yolunda olmaktır. Ebu Davud'un (3641) rivayet ettiği bir hadiste Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: *"İlim yoluna giren Allah cennet yolunu açar."*

Âlimin peşinen cennetlik olduğu söylenemez fakat cennet yolunda olmakta sıradan Müslüman'dan daha iyi durumdadır âlim. Otuz sene boyunca ilim yolunda olan bir âlim, cennete daha da yakın

demektir. Tabii ki ayak kayması hâlinde dine vereceği zarar da sıradan Müslüman'inkinden daha büyüktür.

Bütün bunları ifade ederek âlimi övdüğümüz yanlışına kapılmamak gerekir. Âlim, dininin ve ümmetinin adamıdır. Herhangi bir ilmihâl kitabında örneğini görebiliriz; Ebu Yusuf, hocası Ebu Hanife'nin görüşlerinin çoğunluğuna katılmamış ve başka görüş belirtmiştir. Zira Ebu Yusuf, Ebu Hanife'nin talebesidir ama ümmetinin âlimidir. Aidiyeti ümmetinedir, hocasına değildir. Görüşlerinin şekillenmesinde hocasına aidiyeti ve bağlılığını değil, ümmet havuzuna katkıda bulunmanın gerektirdiklerini esas aldığından böyle yapmıştır. Ebu Yusuf'un yetiştirdiği talebeler de hocalarına bağlı ve kayıtlı kalmamış, kendi kanaatleriyle ilim yolunu derinleştirmişlerdir. Çünkü onlar suyunu içtikleri kişiye olandan daha fazlasıyla suyun sahibine bağlıydılar. Hocalarının adamı olmayı değil, Allah'ın ve ümmet-i Muhammed'in adamı olmayı tercih ettiler.

Âlimlik budur, âlim böyledir. Kendi grubunun düşünce sınırlarını el üstünde tutan, bir adım dışarı çıkmayı imkânsız gören kişi âlim değildir. Böylesi futbol takımı aidiyetidir.

Âlim, doğru bildiklerini söylemek pahasına kırbaçlanan Ebu Hanife gibi tavizsiz olmalıdır. Bursunu alarak ilim tahsil ettiği yerin prestijine dokunmamak uğruna bildiklerini gizleyen veya çarpıtan birininki âlimlik değildir.

*

Âlimler bizim için saygın olmalılardır. Efendimiz aleyhisselam, âlimleri hatta ilim talebelerini överken "meleklerin kanatları üzerinde yürüdüklerini" ve okyanustaki yunus balıklarına varıncaya dek kâinatta ne varsa her şeyin âlim için dua ve istiğfar ettiğini haber vermektedir. Balıklar dahi ümmetimizin âlimlerinin kıymetinin farkındadırlar. Göklerde melekler, âlimler için istiğfar ediyor ve adlarını anıyorlar.

Evrensel oluşu bu derece doğal ve kendiliğinden gerçekleşen 'âlim' kişi, tavırlarında ve politikasında da evrensel olmaya mecburdur. Allah'ın âlimi oturttuğu mevki, ona kâinattaki mahlûkatın dua ettiği mübarek ve benzersiz bir derecededir. Biz dua ettiğimizde de ekstradan bir iş yapmış olmuyor, evrendeki akışa katılıyoruz demektir. Âlimin kıymetini bilmek, değerini takdir etmek ve saygı göstermek bu sebeple de önemlidir. Ona saygısızlık edildiği, karşı çıkıldığı ve parazit yapıldığı zamansa bir yandan duruşumuz Allah'a ve Resûlullah'a saygısızlığa kadar uzanma tehlikesi içerir, diğer yandan evrendeki doğal akışa ters konumlanmışızdır.

Âlimler -Allah'ın izniyle- cihad işi yaptıklarından ötürü Kur'an-ı Kerim onlara, müminler cihada gidecekleri zaman onlara katılmama müsaadesi vermiş, fakihlerin ilimle meşguliyetlerinin devam etmesini ve mücahidler döndüklerinde onlara din öğretecek kimselerin arkada kalmalarını buyurmuştur (Tevbe, 122). Onlara resmen tanınan ayrıcalık, âlim olmalarından ve ümmete mal olmuş kimliklerinden ileri gelir. Böyle olmamaları durumunda zaten âlim değillerdir.

İbni Mace'deki bir hadis-i şerif (227) aynı kuralı detaylandırmakta ve perçinlemektedir: *"Şu mescidime gelip de bir şey öğrenmek ve öğretmek için burada oturan, mücahiddir. Mescide gelip namazı bekleyen, başka iş yapmayan da oturup başkasının parasını seyreden biri gibidir."*

İlim dediğimiz prensip, farz-ı kifaye hükmünde olabileceği gibi farz-ı ayın da olabilir. Bir buçuk milyar mümin nüfusun tamamı abdest ve gusûl alıyor. Ümmet-i Muhammed olarak farz bildiğimiz bir şeyi bize ulaştıranın konumunun da farz olduğunu bilmemiz gerekir. Âlimlerin olmadığı yerde abdest kaybolur ve abdestin olmaması durumunda Allah'a giden yollarımız da olmaz. Kur'an'ımız âlimler eliyle öğrenilebiliyor. Öyleyse âlimlere bakışımız şu çerçevede belirleniyor: Âlimler bize farzları öğrenebileceğimiz mümin hayatını sağlıyorlar. Âlimlerin bakışı ise 'Ben olmasam Müslümanlar için

hayat tıkanır' noktasındadır. Hem âlimin aynaya bakarken konumunu hem de Müslüman'ın âlime bakışını belirliyor bu durum.

Âlim, abdesti öğrettiği bir köyde, ölümünden yüz sene sonra bile hâlâ abdest alındıkça sevaplardan mezarında pay aldığını bilir. Bir yerde imam bulunduğu hâlde sokakta hâlâ gusletmeyi bilmediği için cünüp gezen kimseler var da imam herkese en basit gereklilik seviyesindeki guslû öğretmek için gayret göstermemişse orada cünüp gezenlerin vebalinden de âlim (hoca, imam, ilim talebesi, âlim olma yolundaki kişi de buna dâhil edilebilir) pay alıyor. Âlim yalnızca camiye gelenlerin namazını kıldırmakla özetlenebilecek bir iş yapmıyor. Bir köyde cünüp dolaşanların sorumlusu da imamdır ve birilerinin camiye gelmiyor oluşu onun için mazeret sayılamaz. Ebu Cehil de Peygamber aleyhisselamın ayağına gelmiş değildi; Efendimiz âlemlere rahmet olduğundan onun ayağına gitmişti.

Âlimin konumuyla başka bir meslek konumunu kıyaslayabildiğimizde hayata din perspektifinden bakamıyoruz demektir. Âlimin yeri başkadır, apayrıdır. Abdülmetin Balkanlıoğlu hocaya Allah rahmet eylesin, şöyle anlatmıştı: İstanbul'da bir yere imam olarak tayin edilmiş. Bakmış ki sabah namazlarına gelen giden yok. Bir sabah ezan yerine salâ okuyuvermiş. Millet uyanmış, birbirlerine haber vermişler. Bazısı pijamasını bile çıkarmadan camiye gelmiş ve kimin öldüğünü sormuşlar. Hoca da "Hepiniz öldünüz" demiş, "camiye gelmediğinize göre..."

Hayatında abdest ve guslû bilmeyen insanları, sabah namazında camiye gelmeyenleri abdeste veya namaza alıştırınca şimdi mezarında -Allah'ın izniyle- huzur içindedir diye temenni ediyorum.

Hocalık, 8-17 arası çalışma işi değildir, yılın her günü ve yirmi dört saat boyunca gönül yapmaya hazır olmaktır. Bu, âlimin bir farzı doldurmakta olduğunun ayırdına varması veya varmaması manasına gelir.

Âlim ve onunla bir arada bulunan talebeleri yirmi dört saat denetim altındadırlar. Efendimiz aleyhisselam, âlimleri ve onlarla bir şekilde bir arada olanları, âlimin yanına gitmek için evinden çıkanları vafeden dört karakter saymaktadır:

- 1- Meleklerin kuşatması altındadırlar.
- 2- Allah'ın rahmeti onlara hep inmektedir.
- 3- Huzur doludurlar, Allah onlara sekinet indirir.
- 4- Gökyüzünde gündemdirler, Allah huzurundakilere âlimlerin isimlerini verir. (Müslim, 2699)

Anlaşıyor ki Allah, âlimleri de onlarla beraber olanları da yalnız bırakmamaktadır. Bir fabrikada işçilikle uğraşan kişi bir şeyler öğrenmek maksadıyla on dakikalığına yanına uğradığı âlimle beraber Allah tarafından anılabiliyor.

*

Bakara suresinin 159. ayetinde Allah, âlimlerin bildikleri şeyi gizlemeleri durumunda lanetli hâle geleceklerini haber vermektedir:

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ

"İnsanlara indirilen kitaptakileri âlimler gizlerlerse Allah'ın laneti onlara iner, lanet eden herkesin de laneti onlarıdır."

Bu elbette âlim için bir tehdittir. Ancak ümmetin akli başında nesli bilir ki âlimine lanet inen neslin toplumuna da rahmet gelecek değildir. Âlimler sustukları için lanet görüyorlarsa herhâlde o lanetin, âlimin bulunduğu topluma indiğini görmek çok büyük iş sayılmaz. Zira toplumun da âlimi

desteklemeyip arkasında durmaması, ona susmamayı telkin etmemesi toplumun kabahatidir. Davetçi kimliğini kuşanmış hocanın da belli başlı kaidelere dikkatle hareket etmesi ve mesela gusûlden haberi olmayan kitlelere sözelimi cihadı anlatarak işe başlamaması beklenir. İmanı anlatmadan teheccüdden bahsetmeye başlamak, sıralama ve ahenk gözetmemek üslupsuzluk ve usulsüzlük olur.

Ümmetimizin âlimlerinin ayağı kaydığında ümmet de artık ayakta duramaz. Âlimin sigara içmesi ya da sigaranın helâl olduğunu söylemesi, herhangi bir dalaletle ses çıkarmaması, siyasetçilerin yanlışlarına göz yumması, tüccarların hatalarına sırf vakfa yardım ediyorlar diye ses etmemesi ümmetimizin bozulma ve yıkılma sebepleridir, dahası kıyamet alametleridir. Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, ilmin (Kur'an ve sünnet ilimleri kastediliyor) dünyadan kayboluşunun birdenbire ortadan yok oluşla değil, onu anlayan âlimlerin dünyadan ayrılışlarıyla gerçekleşeceğini haber veriyor (Buhârî, 100; Müslim, 2673). Kur'an ve sünneti Allah rızası için anlayan-anlatan âlimler devreden kalkınca da aslında âlim olmadığı hâlde Kur'an'ı kullanarak konuşanlar devreye girer. Hem kendileri helâk olur hem insanlar onlarla birlikte mahvolurlar. Müslümanlar da sapıttıklarından dünyada hayatın varlığına gerek kalmaz.

Müslüman, İslam'ı ahiret kurtarıcısı diye biliyor ve böyle iman ediyorsa dini ayakta tutan âlimi de böyle biliyordur.

*

Âlim için sözünü ettiğimiz bütün bu bahis mevzuları, put âlim olmanın ve vazgeçilmez şekilde merkeze alınan bir şahsiyet oluşturulmasının gerekçesi sayılamaz. Resûlullah Efendimiz ki âlimlerin imamıdır, ona bile Rabbimiz iman ettirirken 'abdühû ve resûlühû' (Allah'ın kulu ve elçisi) dedirtiyor. Ayet-i kerimede de "kendisine vahiy gelen bir beşer" olarak tarif ediliyor. Âlimleri putlaştırmak kesin biçimde ölümlerden ölüm beğenmek ve böyle görenin kendisiyle birlikte âlimi de mahvetmesi anlamına gelir. Elektrik insanın hayatını kolaylaştıran ve hayatî değeri olan bir nimettir ama prize fişi sokacak yerde elimizi sokmayız.

Ümmetimizin âlimleri bizim putlarımız değil, önderlerimizdir. Onlar da bizim gibi insandırırlar ancak Allah'ı bizden daha iyi bildikleri için peşlerinden gideriz. Para ilişkilerinde veya siyasî iletişimlerinde zafiyetlerini gördüğümüzde artık takip edilecek niteliklerinin kalmadığını anlarız.

İdeal profilinden bahsettiğimiz böylesi mübarek âlimlerin günümüzde kökü kurumuş mudur acaba? Ya da Ebu Hanife misali ulemanın artık dünyaya gelmeyeceği söylenebilir mi?

Müslüman olmak bu soruya olumsuz cevap vermenin önünde engeldir. Rabbimiz ilim kapısını kıyamet gününe dek açık tutmuştur. Bir dönem onu kapatacak olsa kullarını ilim yolunda ilerlemeye çağırmazdı. Ebu Hanife'nin yiğitliği, fazileti, ihlası, içtihat gücü belki yakalanamayabilir fakat o yolda olmak bütün talebelerin hakkıdır. Hatta Ebu Hanife nasıl ki kendinden öncekilerin en büyüğünü ölçü alıp kendisi gibiler hakkında "onlar da adam, biz de adamız" diyerek seviyesini, ufku yüksek tuttuysa bugün de bir ilim talebesinin kendine Ebu Hanife'yi geçme hedefi koyması gayet makuldür.

Lâkin bunu yaparken reklam olsun diye, tiyatro için değil kişinin kalbinde Allah rızası uğrunda ve hesapsız davranmak gayesi bulunduğunu melekler bilir, görürler elbette.

*

Son olarak şu hususu vurgulamalıyız: Âlimlerin kendi içlerindeki problemleri müminlerin bir kontrol sistemi kurmak suretiyle düzeltmeleri mümkündür. Ancak âlimleri bizim yönlendirmemiz kabil değilse de onlar hakkında **yedi ince kuralı** bilebiliriz. Bu ölçüleri kullanarak kime âlim denebileceğini bilebilir, sarığı büyük veya unvanı bol kimseye otomatik âlim denip denemeyeceğini de kestirebiliriz. Mesela âlim, şehidliğe herkesten önce hazırdır. Hapse girilecekse o buna en çok hazır hissedendir. Dört mezhep imamımızın dördü de hapse girmişler ya da hapisle cezalandırılmışlardır. Ümmetimizin

uleması, milletin çocuğunu şehadete koşturup kendi kitap yazmakla meşgul olduğundan şehadeti uzak gören değildir.

1- Âlim, Allah için iş yapandır; parada gözü yoktur, koltukta aklı kalmaz.

2- Âlim, bildiğini yaşıyandır; stokçu değildir. Bildiğini yaşamak amacıyla öğrenir.

3- Âlim, güneş gibidir. Evine mahpus âlim olmaz. Yalnızca ayağına gelenlere faydası dokunan âlim olmaz. Penceresini açan herkes âlimin faydasından istifade edebilmelidir.

4- Âlim, bir kitap okumuş kişi değildir. Kur'an'ı ve sünneti anlamış, yüzlerce kitabı elden geçirip okumuş olmalıdır. Belli bir konunun uzmanlığını taşımalıdır ama ümmetimizin âlimi yalnızca tefsirden anlayıp fıkha tamamen yabancı kalmaz.

5- Parazit insandan âlim olmaz. Çünkü dinin keşfedilecek bölümü yoktur. Zıt (şâz) ve parazit görüşleri olan kimse çok bilebilir ancak ümmetimizin âlimi olamaz.

6- Âlim, yaşadığı hayatı tanıyandır. Sözelimi 'kuru yolum' dendiğinde bunun manasını bilir veya alkolün birbirinden farklı çeşitleri bulunduğunu, alkol denince mutlak biçimde haram damgası vurulamayacağını ayırdındadır.

7- Âlim, yaşadığı ülkenin vatandaşıdır. Ülkesinin kurallarına uyar tabii fakat âlimin üst otoritesi Allah'tır, siyasî makamlar değildir.

Rabbimiz celle celâlühü, ümmetimize böyle âlimleri bağışlasın. Zira bugün Müslümanlar siyasî istikrarından ekonomik huzuruna kadar her alanda bu âlimlerin yokluğuyla kavrulmaktadır.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.